

KANSAN ARKISTON TUTKIJANOPAS

Tervetuloa Kansan Arkistoon

Kansan Arkisto on Yhteiskunnallisen Arkistosäätiön ylläpitämä kansalaisjärjestöjen ja vasemmistolaisen työväenliikkeen keskusarkisto. Arkisto on perustettu vuonna 1945.

Arkiston tutkijapalvelu palvelee tutkijoita.

Arkiston tehtävänä on

- koota, säilyttää, järjestää ja luetteloida kansalaisjärjestöjen ja työväestön sosiaali- ja kulttuurihistoriaan liittyvää aineistoa sekä asettaa se tutkijoiden ja muiden tarvitsijoiden käytettäväksi
- antaa neuvoja ja ohjausta arkistohoidossa sekä aineiston keruussa
- edistää historiantutkimusta

Kansan Arkiston tutkijasalissa ulottuvillasi ovat

- * asiakirjakokoelmat
- * käsikirjasto
- * ääni- ja kuvataallenteet
- * valokuva-arkisto
- * julistekokoelma
- * kuvataidekokoelma

Aineiston tilaaminen

Asiakirjakokoelmien tiedonhakuja palvelee **arkistotietokanta** (lempinimeltään Planeetta), joka on päivystäjän avustuksella käytettävissä. Tietokannassa on lähes kaikki arkistonmuodostajat. Noin 80 % arkistoista on luetteloitu kantaan (arkistoluettelo tai inventointiluettelo). Kannasta voi tehdä hakuja arkistonmuodostajan nimessä esiintyvän sanan, toimialan, paikkakunnan, arkistoluokan tai arkiston rajavuosien mukaan. Myös arkistoluetteloiden sisältöön kohdistuvat haut ovat mahdollisia. Tietokantaan on liitetty osa arkiston digitoidusta asiakirja-aineistosta. Ks. erillinen luettelo.

Suppeammin hakuominaisuuksin varustettuun arkistotietokantaan pääsee internetin kautta osoitteesta www.kansanarkisto.fi

Suurien arkistojen tulostetut **arkistoluettelot** ovat käytettävissä tutkijasalin päivystyksessä. Henkilöarkistojen luetteloita ei ole arkistotietokannassa. Henkilöhistoriallista aineistoa voi etsiä päivystäjän avustuksella arkiston henkilötietokannasta. Äänitteistä on oma tietokantansa.

Käsikirjaston systemaattinen luettelo ja tekijänmukainen luettelo ovat kortistokaapissa vuoteen 1996 saakka. Vuodesta 1997 eteenpäin kirjaston kartuntahakemisto löytyy osoitteesta www.arjenhistoria.fi

Valokuva-arkiston Valokuva-arkiston Akseli-tietokanta on käytettävissä päivystäjän avustuksella. Kannassa on yli 27 000 digitoitua kuvaa tietoineen. Osaa kuvista pääsee selaamaan osoitteessa www.arjenhistoria.fi Suurin osa kuvista on digitoimattomia. Valokuvakokoelmista on laadittu tekstimuotoisia hakemistoja esimerkiksi Yrjö Lintusen kuvakokoelmasta on oma viitetietokanta.

Tilaukset tehdään tilauslomakkeella päivystäjälle. Jokaisesta arkistosta, kirjasta tai valokuvakansioista täytetään erillinen lomake. Aineisto toimitetaan tutkijalle pääsääntöisesti välittömästi tilauksen yhteydessä. Osa arkiston kokoelmista sijaitsee etävarastossa, josta tilaukset noudetaan kerran viikossa (maanantaisin).

Aineiston käyttö

Aineiston käyttäjänä sitoudut noudattamaan lakia yleisten asiakirjain julkisuudesta* ja tekijänoikeuslakia!

* Mikäli arkisto sisältää salassapidettäviä asiakirjoja, sitoudun viranomaisten julkisuudesta annetun lain (621/1991) 27 §:n mukaisesti siihen, etten käytä asiakirjaa sen henkilön vahingoksi tai halventamiseksi jota asiakirja koskee tai hänen läheisensä vahingoksi tai halventamiseksi taikka sellaisten muiden etujen loukkaamiseksi, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Arkiston kokoelmien aineisto on ainutkertaista. Meidän ohellamme myös sinulla on vastuu tämän arvokkaan aineiston säilymisestä.

- Laukkuja/reppuja/salkkuja ei saa viedä tutkijasaliin. Aulassa on lukittavat lokerot niitä varten.
- Käsittelethän aineistoa aina huolellisesti ja puhtain käsin.
- Tutkijasalissa ei saa syödä eikä juoda. Arkiston kahvio on käytettävissä eväiden syöntiin.
- Säilytäthän asiakirjojen järjestyksen kansioiden sisällä. Aseta asiakirjat huolellisesti kansioon käytön jälkeen niin etteivät paperit rypisty.
- Havaitessasi asiakirjojen tai kortistojen luetteloinnissa puutteita, kerrothan siitä päivystäjälle.
- Ethän kirjoita muistiinpanoja asiakirjojen ja valokuvien päällä
- Halutessasi jättää tilaamasi aineiston varaushyllyn, liitä siihen varausliuska. Varausta säilytetään viikko.

Valokopiotilaukset

- Valokopiotilaukset tehdään päivystäjälle. Tilausliuska asetetaan kopioitavien asiakirjojen väliin. Yksittäisiä asiakirjoja ei saa ottaa kopiointia varten irralleen.
- Valokopioiden hinnasto löytyy päivystyksestä. Tilatut kopiot maksetaan käteisellä.
- Valokopioita ei oteta ennen vuotta 1944 painetuista niteistä eikä heikkokuntoisesta aineistosta
- Valokuvia ei valokopioida!

Aineiston digikuvaaminen

- Arkistoaineistoa saa kuvata digikameralla vain arkiston henkilökunnan luvalla. Kuvaaminen ei saa häiritä muita tutkijoita.

Valokuvakopioiden tilaaminen

- Maksullisia valokuvakopioita voi saada digitaalisina tai paperikuvina. Tilaukset tehdään valokuvien tilauslomakkeella. Valokuvakopioiden hinnasto löytyy päivystyksestä ja kotisivuilta. Päivystäjä tai kuva-arkiston tutkija auttaa tilausten tekemisessä. Kuvia tilattaessa tulee ottaa huomioon tekijänoikeuskysymykset.

Lähdeviitteet ja lähdeluettelo

Lähdeviitteissä tulee mainita käytetyn asiakirjan nimi, aikamääre sekä yleensä arkistonmuodostajan tai kokoelman nimi, sarjamerkintä ja/tai alasarjan nimi. Kansion numerokin voi olla tarpeen. Viimeisenä mainitaan arkiston nimi, Kansan Arkisto. *Lähdeluettelossa* tulee mainita arkistonmuodostajan tai kokoelman nimi ja tarvittaessa asiakirjasarjan nimi. Kaikki kokoelmanimikkeet on esiteltävä täydellisinä siinä samassa muodossa, jossa ne esiintyvät arkistoluettelossa. Kuvaluetteloon tai kuvan yhteyteen merkitään kuvaajatiedot, arkiston nimi ja kartuntanumero.

Kansan Arkistolla ei ole virallista lyhennettä. Suosittelemme, että arkiston nimeä EI lyhennetä, koska monenkirjavat lyhenteet vaikeuttavat lähdeviitteiden tulkintaa.

Esim.

Lähdeviitteet:

- Sstp:n puoluenevoston pöytäkirja 31.3.1922, s. 10-11, Sstp CC1, Kansan Arkisto
- Cay Sundströmin lähettämä kutsu 15.10. kokoukseen, Mauri Ryömän arkisto, CD, Kansan Arkisto
- Veikko Sippolan muistio v. 1948 kapinahuuista 15.5.1972, Sisäpolitiikka-kokoelma, kansio 5, Kansan Arkisto
- Valokuva Pyöräilijöiden mielenilmaisu 24.5.1970, Yrjö Lintusen kokoelma L122/70, Kansan Arkisto

Lähdeluettelo:

Kansan Arkisto, Helsinki:
Suomen sosialistisen työväenpuolueen arkisto
Puoluenevoston pöytäkirjat
Mauri Ryömän arkisto
Sisäpolitiikka-kokoelma
Valokuvat, Yrjö Lintusen kokoelma

Sinulta toivomme

- Vapaakappaleen julkaisuista, joiden lähdeaineistona olet käyttänyt arkistomme kokoelmia
- Kopiota opinnäytteestäsi, jonka voimme kopioida niin, ettei sinulle tule kustannuksia
- Tutkimustyön kuluessa mahdollisesti kerääntyneen uuden lähdeaineiston tai käsikirjoitusaineiston tallentamista Kansan Arkistoon

Reetta Laitinen, Kari Määttänen, Pia Pursiainen ja Hilikka Seppä

Muistathan kirjoittaa nimesi vieraskirjaan tutkijakäyntien tilastointia varten!

ASIAKIRJAKOKOELMAT

1. Järjestöjen arkistot

- A. Vanhan työväenliikkeen järjestöt
- B. Suomen Kommunistinen Puolue
- C. 1920- ja 1930-lukujen vasemmistolaiset järjestöt
- D. Kansandemokraattiset järjestöt ja Vasemmistoliitto
- E. Ammatilliset järjestöt
- F. Muut järjestöt

2. Työväenlehtien ja kirjapainojen arkistot

3. Erikoiskokoelmat

- A. Luokkasota 1918
- B. Työpaikkalehdet
- C. Ohjelmatoiminta
- D. Työväen elinolot
- E. Poliittiset vangitsemiset 1919-1944
- F. Espanja 1936-1939
- U. 1960- ja 1970-lukujen vaihtoehtolehdet

4. Jäljenne- ja lehtileikekokoelmat

5. Henkilöarkistot

6. Muistelmat

- A. Elämäkerrat
- B. Vuoden 1918 luokkasotaan liittyvät muistelmat
- C. SKP:n toimintaan liittyvät muistelmat 1919-1938
- D. Muistelmat toiminnasta työväenliikkeessä
- E. Sosiaalisten olojen kuvaukset
- F. Merkintöjä elämästä -keruu 1995

7. Biografica kokoelmat

8. Ääni- ja kuvatalenteet

KUVA-ARKISTO

- Valokuvat
- Julisteet
- Postikortit
- Kuvataide
- Merkit

Vetehisenkuja 1·00530 Helsinki ·Avoimna: tutkijasali ti-pe 9-16·toimisto ma-pe 9-16.·päivystys 044-7210320

· toimisto 044-7210300 ·

·arkistonjohtaja 044-7210306 e-mail: info@kansanarkisto.fi www.kansanarkisto.fi